

Neopodizani se dopisi ne tiskaju. Prepisana se pisma tiskaju po 5 cent. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 cent., za svaki redak više 5 cent. ili u slučaju opštovanja za pogodbe sa upravnim. Svaki se list poštom naplaćuje (za svaki poštom) na administraciju "Naše Sloge". Ime, prezime i najbliža pošta valja točno označiti.

Kona list nedodje na vrijeme, ako to javi odgovorničtvu u otvorenom pismu, za koje se ne plaća naknada, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slagan rasta malo stvari, a useloga sve pokvari". Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na cijelom arku.

Dopisi se vraćaju ako se i ne tiskaju.

Nebijegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarcinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2/3, i u za godinu. Izvancaresvino više poštarcina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija naša u Trstu u Via Carolina br. 25.

Slavenski kongres.

Nerado pišemo o pitanjih svjetskoga zamašaja, jer znamo, da naš glas nedopire daleko i jer imademo kod kuće predijega posla, da... naimo, putimo, savjetujemo i bodrimo Slavene Istre i Primorja i da jih, kad treba, zagovarano pred svetom il braniamo od mogućnoga i nesmiljenoga usudjeda. Ako otkupamo danas od toga načela, činimo to jedino radi toga, što se pitanje o slavenskom kongresu razpravljati i prevrće ne samo u velikih svjetskih časopisih, već se za nj zadela i talijanska glasila naše pokrajine. Obćenito se dakle pretresa namisao nekolicine prvaka ruskoga naroda, da se naimo sazove slavenski kongres bilo u Rusiji ili izvan nje.

Prvi je spruzio misao o sazivu slavenskoga kongresa odeski rodoljub i ruski pisac Aleksandrovič Kricov, koji se je obratio na predsjednika petrogradskoga dobrotvornoga društva grofa Nikolu Pavloviča Ignatijeva pismom, u kojemu mu dokazuje potrebu slavenskoga kongresa, na kojem bi se razpravljalo pitanje o jednom sveslavenskom literarnom jeziku i o uvedenju ciriliskoga pisma za sva slavenska plemena. Radilo bi se dakle o tomu, da Slaveni, govoreći svaki svoj jezik i svoju narodnost, poprime kako sredstvo spoznavanja, kao zajednički simbol, ruski jezik.

Od godine 1849. sastadoše se zastupnici raznih slavenskih plemena dva puta na sličnom kongresu: jednom u Pragu drugi u Moskvi. Razpravljalo se oba puta o raznih zajedničkih teobah i težnjah, nu drugih praktičkih posljedica nije bilo, van što su se zastupnici rečenih plemena upoznatili duševno približili.

Većina slavenskih novina postravlja sa veseljem misao o slaven-

skom kongresu, od kojega očekuju spasnosnih uspjeha, dočim ga neslavenske novine, osobito židovsko-njemačke, mailjarske i talijanske unapried odsulju predstavljajući ga kao prostu demonstraciju ili kao strašilo panslavizma ili panrusizma. Čemu se dakle jedni nadaju i vesele, toga se drugi plaše, držeći se valjda i ovdje one poznate: tvoja nesreća, moja sreća.

Mi neznamo hoće li namisao ruskih rodoljuba ostati samo puka želja i ništa više, i dali bi — kad bi se ta namisao oživotvorila — imala praktične vrijednosti il blagotvornih posljedica za pojedina slavenska plemena i za svu veliku slavensku obitelj, nit si želimo radi toga trti glave, zbog razloga, na uvođu ovoga članka navedenih, već smo htjeli u prvom redu, da u kratko predočimo našim čitateljem postanak namisli o sazivu slavenskoga kongresa i pitanje, koje bi imao razpravljati; u drugoj vrsti pako, da i mi s naše strane odlučno odbijemo ona izvracanja, one laži i klevete, kojimi naši narodni protivnici takav kongres unapried obasiplju.

Poznato je svemu svietu kako se godimice sastaju njemački i talijanski pjevači, gombalaci, strielci itd.; jedni u Berlinu, Hamburgu itd. a drugi u Rimu, Bologni, Padovi itd. itd. Na te sastanke šalju austrijski podanici, talijanske i njemačke narodnosti svoje zastupnike, a ovi govore i razpravljaju tu slogi, zajednici i pobratimstvu sa braćom tudjeg vladara, ba nikomu ništa. To nije nikomu pogibeljno, proti tomu nitko neviće. Gdje je taj dosljednost a gdje pravda? Protivnikom je nepoznata Spasiteljeva: načini drugomu, što nje tebi drago, da on tebi učini. Ili zar mislite, da itko vjeruje u nevinost vaših skupština il sastanaka? Neznadete li, da bi Slaveni istim, ako ne većim, pravom mogli

prišiti pangermanske i paulatinske il iredenske težnje vašim sastankom kao što vi krsite panstavizmom il panrusizmom nješto, što se jedva snuje, što je tekak u začetku i do česa težko da će ni doći? No vama je stalo jedino do toga, da crneć i odkrivajuć drugoga, pokrijete svoja smradnu golotinju. Znanjuć, da ste sami smradni i okaljani, hoćete da nas svietu kano takove predstavite. Ali mi se vaše klevete nebojimo. Obraz nam je čist a savjest mirna. Nijedno slavensko plemo izvan Rusije, a tim manje mi austrijski Slaveni nećemo, da se pretvorimo u Ruse. Svi težimo za tim, da si obezbiedimo narodni obstanak pod okriljem habsburčke dinastije, ali mi svi znamo i čutimo, da pripadamo slavenskomu plemenu kao što i Rusi. Ako je to grieh il zločin, eto vam kamen.

Govor

narodnoga zastupnika dra. Dika Vitezića, izrečen u carevinskom vieću dne 13. maja 1890. prigodom rasprave o državnom proračunu.

Uslodbijam se osvrnuti na očitovanje, učinjeno u proračunskom odboru od jednoga gospodina vladina zastupnika obzirom na naselbine za kaznenike. Učiniti ću ponajprije njekeje opake obćenite naravi o naselbinah za kaznenike.

Mnogim od gospode biti će poznato iavno djelo Frana pl. Holzendorffa, koji je taj predmet vrlo temeljito i obširno obradio. Polag njega razumjeva se pod naselbinami za kaznenike ona okružja i ustave u prekomorskih kolonijalnih posjedih il odaljenih od domovine stranah, u kojih su radi kazne zločinci nastanjeni. Pojam naselbine za kaznenike obuhvaća svakako uvijek one pokrajine, koje su od domovine jako daleko i to a dvojuh razloga. To proizlazi iz same njihove svrhe; njihova bo svrha jest u prvaj vrsti, da se otegoti zločincem bjeg, i drugo, da se zločinci poprave; jer ako dodju zločinci u krajeve, gdje nije stanovnikom njihov

prošli život poznat, lahko se dogodi, da će se u njima odredena čut probuditi, a tim ih i na poboljšanje pobuditi.

U novije doba nastojalo se putem naselbine za kaznenike i narodno-gospodarstvenu svrhu postignuti. Šalju naimo odsudjenike u neobrađene il slabo napućene krajeve, da te krajeve obraduju ili se ih šalje takodjer u rudokope, u kojih je radnja osobito težka. Dočim se je u staro doba, napose za rimskih careva, imalo pred očima samo nićnu svrhu, da se je prognanstvom naimo služilo kao jednostavnim kaznom, osobito proti političkim zločincem, ide se u novije doba za raznimi spomenutimi jur svrhama.

Kao što sam čitao u izvješću sjednice proračunskoga odbora od dne 8. marca, odgovorio je gospodin vladin zastupnik na jedan upit gospodina zastupnika dra. Heilberga sljedeće (čita):

Što se tiče naselbine za kaznenike, to nije pravosudna uprava pustila s vida ustrojnje takovih naselbine, te se sada razpravlja o tom obzirom na otok Krk. Upitalo se namjestništvo u Trstu, da izvijesti, da li bi bio taj otok shodan za naseljenje zločinaca opetovno kaznenih, ali do sada nimca nikakva odgovora.

Meni nije poznato, da li je i što je namjestništvo u Trstu visokomu ministarstvu odgovorilo; isto tako neznam, da li je i kakvu odluku visoko ministarstvo o tom predmetu stvorilo. Moram ipak već sada izjaviti, da bi se morao, kad bi pravosudna uprava zbilje namjeravala ustanoviti naselbinu zločinaca na otoku Krku, u ime stanovnika onog otoka, koje se častim ovdje zastupati, što odlučnije proti tomu ograditi, jer bih ja to smatrao za veliku nesreću stanovnika toga otoka. Ja nerazumijem u obće, kako se je moglo doći na tu misao, da se ustroji na otoku Krku naselbinu za kaznenike. Otok taj je najbliži među svimi ostalimi otoci kopnu; na jednom mjestu — u kanalu „Maltempo“ — jest tako blizu kopnu, da će dobar plivač sa otoka do kopna preplivati. (Na desnici: čuje!)

Usljed toga odpaše bi one dvio po meni navedene svrhe posve t. j. otežanje bjege i poboljšanje zločinaca. No nebi se postigla ni treća svrha, naimo narodnogopodarstvena. Otok taj jest razmjerno dobro napućen; to je razvidno odatle, što se narod godimice u Americu i u druge krajeve seli. Nemože se dakle reći, da bi

PODLISTAK.

Put u Egipat.

II dio.

U Port-Saidu.

Napisao Vlado Krajanin. 3. Suečki prokop. (Dalje. Vidi br. 19.)

U to se je sgrnulo mnogo svijeta u daleko mjesto, gdje se je orio glas moga Arapa, glas „vapjućega u pustinji“. Da se obavim čim prije te neprilike, dadoh mu još jedan dvošestak. I ovoga atigna ista odobina kao i onog prijašnjeg, i ovaj se dokotrlja pred moje noge na zemlju. Budući mi je ta komedija bila već dobrano dosadila, okrenuh se, da se udaljim. Bilo je prekasno. Sa svih strana obkolilo me stado arapsko dječurlije. Moj deran stao sada kazivati „bradi“ sve što se je dogodilo. Razumjeh to po kretanju njegovih ruku. Oni kimali glavom i potvrđivahu mi svaku.

Videći se u neprilici, htjedoh im uteći, ali me u to jedan od njih odriče tolikom silom od sebe, da bih bio skoro isao ka- zati, da li je i u Egiptu more slano. Svi se na to grohotom namijuh.

— Brima bagare! (prije plati) vikne mi jedan od njih.

Podignuh oči. Sviet nas gledao naokolo smijuh nam se baš od arca. Pa da ne sviesne! — Quanto bagare? kies vas odio, viknuh srdito.

— Tarifa! viknu njetko.

— Kolika je ta tarifa?

Sad počmo onaj isti brojiti: Od tuda do tuda toliko, pa do tuda toliko itd. Napokon mi каза svotu. Ne ziećam se više koliko je bilo svega toga. Al tad se istom sjetih, da neznađem za vrijednost onih novaca, što sam ih imao u novčarki. Dadoh onomu deranu franak. Bio je talijanski, odbio ga. Dadoh mu drugoga. Bio je francoski, azeo ga. Uzdahnuh duboko i bijedo-ki već otici.

— Ma fiš! vikne mi onaj deran.

— Ua frango beco! (franak je pro-melo).

Bilo mi je, da pobiesnim. Pri sebi imao sam tanki „štapić“ suako ala „fif-rić“. Kako da se riešim to dječurlije? A koji rado bih bio izlemio ono derano! — Još toliko i toliko, reče mi.

Vrijednost piastre nisam poznavao. Dadoh mu jednu.

— Ma fiš!

Još ni dosta. Bio sam sit svega toga. Izpraznih novce na dlan ruke. Tada pristupi k meni najstariji izmedja njih i počo savim nehajuo brojiti novce, što su mi bili na dlanu.

— Quest o e questo e questo.

Dosta. Treasa sam se ko šiba na vodi. Ostavio mi dvie piastre i onaj nesretni talijanski franak, a ostalo mi sve pobrs. Ka njegov znak pustias me, da prodjem. Čim bijah izvan onoga „kruga“, da se malo osvetim, doviknuh im, da je Muhamed bio nitkovič. Na to se oni raz-pale, te počeše nješto vikati za menom.

— Ala vas liepo komplementiraju, reče mi smjehueći se neki znanak, koji je slučajno onda prolazio.

— Što vele? upitah ga.

— Vele, da bi milostivi Alah izvolio izpeći vašega otca.

Peklo ih trista . . . rekoh ljutito i udaljih se vrlo zlovrijem, gubećeć grčevitom rukom svoju „praznu kesu“.

4. Grčki i arapski predjel.

Polto sam kućao, da vas bar ponješto upoznam s najvećim predjelom u Port-Saidu, naimo sa evropskim, to mi preostaje još, da rečem koju u ostalih dvojuh predjelih, naimo o grčkom i arapskom. Grčki predjel ne pruža nam ništa osobita, što bi nas zanimati moglo. Njekoliko onizkih kućica, koje većim dielom pripadaju društvu kanala, a na čelu tim kuć-icam crkva s onizkim zvonikom; eto vam u kratko opisa grčkoga predjela. Kuća u kojoj smo etanovali, nalazila se nedaleko toga gradskoga predjela.

Iza ovoga prostire se oširoka ulica koja dieli grčki predjel od arapskoga. U ovom predjelu su ulice većim dielom uzke a kuće onizke, iz kojih dolazi nje- kakav čudan, negodaan vonj. Ovdje ondjo vidiš po kojega starca Arapa, koji sjedeć pred kućom, razmišlja valjda o budućnosti svojoj i svoga naroda. Iz uzka prozorića proviruje kadkada glavica mlade Arap-kinje, al dakako samo za čas, jer čim te opazi, odmah se sakrije, kao da je u tebi vidjela Bog zna kakvo strašilo. Glupi fanatizam! Po ulicah klasi se i koje pseto, ružno i mršavo, da mu sva rebra prebrojiti možeš. Ovakvo vucari se timi ulicama dok ga glad neprilisi, da gdjegod neodpoćine i tu svoje „papak“ za navieko pruži. Strvina leži na ulici, a nitko se ne brine, da ju kamo odnese, dok ne dohri ruja gladnih pass, koji se tada natjeću medju sobom, iko da ugrabi veći komad kostih poginuloga si druga. Kuća kreneš okom, studa vlada sama lieznost i tromost. Inače ne vidiš ništa, što bi te zanimalo, ni što bi tvoju pozornost na sebe privuklo. Sama bieda i nevolja. Žalostno al ipak istinito!

5. Kakav je život u Port-Saidu?

Mislite, da neću pogriješiti, budem li vam natuknuo makar samo licemice koju o tom, kako se životari u Port-Saidu. Razgledajmo ponajprije stanove.

Bilo na boljak onoga otoka ako bi se broj stanovnika pomnožio; a druge strane namerala bi za stanovnike otoka velika pogibelj u ćudorednom pogledu radi takvog zločinakog života.

Stanovnici otoka Krka molili su opetovno za nižu gimnaziju, a mjesto toga nudja njim se naselbinu za kaznenike. (Na desnici: veselost); to je doista vrlo ljubavno postupanje, za koje se ono stanovništvu najuljudnije zahvaljuje.

Reklo mi se je, da je onaj, koji je učinio taj ćudnovati predlog, išao za političkom svrhom ponimćenja. (Na desnici: čujte!) Tomu se nebih ni malo čudio, jer imade mnogo takvih, koji nam hoće nje-mačku kulturu na sve moguće i najćudno-vatije načine narinuti. Nemogu pako nikako slutiti, da će visoka vlada posegnuti za toli nevaljanim sredstvom, da postigne spomenutu svrhu. Stanovnici onoga otoka poslužili bi se svakako svimi zakonitim sredstvi, da odvalio od sebe nesreću tolikog zamašaja; oni neće nikada dopustiti, da se njihovomu otoku, koj se ponosi toli slavnom prošlooću, nanese takovu sramotu. Tim zaključujem. (Na desnici: dobro! dobro!)

Pogled po svietu.

Trst, dan 4. junija 1890.

Austro-Ugarska: Jučer je po-sjetilo Njeg. Veličanstvo cesar i kralj Fran Josip I. u pratnji nadvojvode Vilma vojnički tabor u Bruku, gdje je nazirao vojne vježbe. Tim vježbam prisustvovahu i vojnički zastupnici razuih država.

Dne 30. pr. mj. započela je u českom saboru razprava o česko-nje-mačkoj nagodbi. Na dnevni red došao je članak nagodbe o upravi i razdie-ljenju školstva u Ceskoj. Mladočesi predložise, da se predje preko vladinog predloga na dnevni red, što bijaše sa 167 proti 52 glasa zabaceno. Za mlado-česki predlog glasovalo je 38 mlado-českih zastupnika, 10 Staročeha i 4 zastupnika izvan klubova. Zatim se je prošlo na podrobnu razpravu, kod koje sudjelovahu neobičnim oduševljenjem Mladočesi. Jučer bijaše ta točka česko-njemačke nagodbe prim-ljena, a zatim, pošto je još sabor do-pitao zemaljskomu odboru 2 milijuna forinti za uređenje Vltave, zatvori namjestnik saborsko zasjedanje. Tako je sretno pod krov spravljena samo jedna točka česko-njemačke nagodbe, jer nebijahu izgleda, da bi u današnjih okolnostih i ostale točke nagodbe sretno prošle.

Iz Beča svihi poljskim listovom, da će vlada pismi dopuštenu sred-stvi na put stati mladočeskoj agitaciji,

Kuće grade ponajviše iz drva, jer se kamenje mora dovažati iz drugih oddaljenih krajeva. Potrebite kamenje za temelje i zidove dovaži se ponajviše iz Malte, a da to stoji liepih novaca, ne treba nam dokazivati. Kuće su većinom jedno i dvo-katnice, no naći ćeš također i po koju trokatnicu. Oke svakoga pojedinoga kata imadu malne sve kuće jedan veliki ili više omanjih shodova. Na krovu svake kuće nalaze se jedna ili dvie zatanke, na kojih se pere i suši rubenina. Sa za-tavanke naše kuće imali smo vidik na dvie trećine grada. Stube u kućah jesu iz drva, a isto tako hodnici. Razumije se samo po sebi, da u takvih kućah neda se šaliti a ognjem. Najmanja iskra imade često strašnih posljedica. Ulazi u kuće nian po noći razsvjetljeni, što nije baš najugodnije za one, koji ostaju do kasne noći izvan kuće. Imade naime mnogo slu-čajeva, da su zločinci u jednom ili drugom kutu dvorišta noću vrebali na izvan kuće nalazeće se osobe, te ih u tmini, kad se kući vraćih, iz zasjede usmrtilie i porobili. O kakvoj šumi u okolici nema ni govora. Što da se gori onda? Za gorivo uporab-ljuju ponajviše ugljevlje. Isto tako nema ni traga kakvoj zemlji u okolici grada; sve i svuda jest gol pjesak. Radi toga dobiva se iz vana zelenica, voće i drugi proizvodi zemlje, zašto se briuu trgovci pazara.

(Slediti će).

pa uztrebali, da će i česki sabor raz-pustiti, o čemu veoma dvojmio, jer bi to Mladočesi vrlo radostno pozoravili. Ono preko dvie hiljade peticija na sabor proti rečenoj nagodbi, svieđoči najbolje, da je većina česka narodna uz Mladočeha, te će vlada doista dobro stvar promisliti prije negoli raspusti sabor, jer bi se novimi izbori bez dvojbe broj mladočeskih zastupnika povećao.

Danas se sastaju u Budimpešti delegacije, od kojih se ovaj put ne-čekuje nikakve zanimivosti, pošto neće biti važnih upita niti izvanrednih raz-jašnjenja o izvanjskoj politici.

Maljarski sabor prihvatio je za-konsku osnovu o domovinskom pravu, kako ju vlada predložila. Tim je iz-gubio poznati revolucionarnac Košut ugarsko državljanstvo. premda nasto-jahu njegovi pristaše svimi silami, da mu to pravo spase.

Hrvatski sabor imao bi se sa-stati mjeseca oktobra, te zasjedati sve do Božića.

Srbija: Iz Biograda javljaju, da su Turci navalili na kršćansko sta-novništvo oko Kosova. Sasjećeno da je do 40 kršćana dočim su mnoge kršćanske obitelji pobjegle u goru. Ako su njemačke vijesti iz Biograda istinice, to je nastalo izmedju metro-polite Mihajla i srbske vlade nekakvo nesporazumljenje.

Bugarska: Zastupnik odsudje-noga na smrt Panice, a zatim pomilova-na na 20 godina tamnice, uložio je utok proti prvog osudi. Obćenito se govori, da će Panica prije nego li od-sjedi svoju pederpu, doći na slobodu.

Rusija: Važniji ruski časopisi po-bijaju odlučno narivavanja njemačkih časopisa o rusko-njemačkom prijatelj-stvu. Dok traje trojni savez — kažu oni — koj je sklopljen najviše radi i protiv Rusije, nemože biti govora o rusko-njemačkom prijateljstvu. Tako odlučno pisanje ruskih časopisa poka-zuje, da se Rusija neplaši trojnoga saveza i da njoj ne treba njemačkoga prijateljstva.

Francezka: Iz Pariza javljaju, da će vlada za koji dan uimilovati vojvodu orleanskoga, koji siedi — kako je poznato — u tamnici zbog toga, što se je kao prognanik vratio u Francezku, da odsluži vojničke godine.

Italija: Mladi talijanski kralje-vić svratio se na svojem putovanju po istoku, također u Rusiju. U Petrogradu primiše ga vrlo svečano, premda se nalazi talijanska vlada posljednjih godina na strani protiv-nika Rusije. Kraljeviću na čast pri-ređiše u Petrogradu razne svečanosti i sjajne gostbe, te ga je i car odlikovao visokim ruskim redom.

Franina i Jurina

Fr. Porečki jazari da jurina, da nenzaju kade je Kruga va Istroj.

Jur. Ter nenzaju najbrže ni kade njim je glava.

Fr. A ča bi reć?

Jur. Zvodnili su njim se možjani.

Fr. Tako već nisu za drugo nego za žerilo.

Jur. Samo za korito.

Fr. Sam čul, da je neko zastupstvo va Istroj dole nagradu jednemu občin-skemu činovniku.

Jur. Pak?

Fr. Sam te otel pitat, da morda znaš temu za uzrok?

Jur. Bože moj! rabilo mu je beći.

Različite vijesti.

Ovčija narodnomu zastupniku g. Iv. Nabergeru. Prosle sabote bijaše opet sjed-nica zastupstva grada Trsta. Čim je stupio g. Naberger u občinu čvercan, podravi ga mnogobrojno obćinstvo na gacniji ži-vahnim pleškajima i burnim živio-klici. Židovska omladina htjela je tu ovčiju na galeriji prepričiti ili umanjiti, nu to njoj nepođe za rukom. I židovsko-liberalni za-stupnici vrtili se nezadovoljno u dvorani na svojim stolicah, no sve njim tu ništa ne-pomože, jer kako je dozvoljeno i slobodno njihovim pristašam demonstrirati proti na-šim odooljubom, istim pravom služe se i pristaše g. Nabergera, da mu izkažu svoju zalivalnost, ljubav i ođanost pa bilo to tr-čćanskim židovom pravo ili ne.

Diecezanska vijesti. Presvietli g. dr. Ivan Glavina, trććansko-koparski biskup, diećiti će sakramenat sv. berme dne 15. junija u župi Šmarje, dne 17. u kuraciji sv. Antona, a dne 22. u župnoj crkvi u Kopru.

Veleč. g. Antun Ulegrai, duhovni po-moćnik kod sv. Antona staroga u Trstu, premješćen je u stolnu crkvu sv. Justa kao duhovni pomoćnik i koralni vikar.

Preč. g. Feliks Sikić, nadpop u Pi-ranu i počastni kanonik stolnogoga kaptola u Kopru, odlikovan je vitežkim redom Frana Josipa I.

Za izpražnjenu župu u Tinjanu raz-pisan je bio natjećaj do konca maja. Do 15. t. mj. razpisan je natjećaj na izpražnjena župnička mjesta u Humu, Kašćerji i No-vakih, te za kuracije u Karesigji i Salvoru.

Novi odbor „Trććaska Sokola“. Na glavnoj skupščini našega „Sokola“ dne 31. pr. mj. bijašu izabrana sljedeća gospeđa članovi u novi odbor: M. Čotić, Karišter, Lj. Furlani, dr. K. Janežič, V. Kralster, A. Lampe, A. Bone, Fr. Inamo, I. Prelog i Sr. Bartelj, odbornici; M. Kerze, I. Kukar i I. Zelen, zamjenici; Gr. Stepančić, Fr. Polić i A. Žiberna, revizori.

Učiteljska mjesta. Oglasom 19. maja 1890. br. 26. razpisuje ces. kr. kotarsko školsko vieće u Pazinu mjesta na pućkih školah III. reda, gdje je učitelju povjereni i uprava škole, što u Kringi, sv. Petru u Šumi i Gotojgorici sa učevnim hrvatskim jezikom i talijanskim kao pred-metom. Mjesto učitelja u Lindaru, gdje je učevni jezik hrvatski i talijanski. Na-tjećatelji imaju se izkazati, da mogu po-dnevati i vjernauk. Rok od 4 tjedna teče od 24. maja, kad je prvi put tiskan oglas u službenom listu.

Glavna skupščina „Delalskega podpor-nega društva“ u Trstu biti će u nedjelju dne 8. t. mj. u društvenih prostorijah. Na dnevnom redu jest jedina točka t. j. nekoje promjene novih društvenih pravila.

Hrvatska škola u Pazinu nakon ve-likih poteškoća i zaprieka otvorit će se budućega septembra. Polag ministarske odluke djeca dobiti će temeljnu naobrazbu u svojem materinjem jeziku, a istodobno odlučeno je, da se imaju polagano upoz-naći sa talijanskim i u viših razredih sa njemačkim jezikom. Na ovaj način djeca, koja budu polazila ovu školu, imati će bolju budućnost pred sobom, jer će se već u ranoj dobi upoznati sa jezici, koji im u danas sutra rabiti, jer je već svakomu poznato, da u istarskoj pokrajini nemože ništa postići onaj, koji poznaje samo talijanski jezik. Velike je borbe trebalo dok se je ova škola izvojevala, sada je na našem puku, da pošalje u nju svoju djecu, jer jedino u ovako-joj školi mogu naša djeca napredovati.

U posljednjem broju prečke „Istre“ čitamo također nešto o pazinskoj školi, što bi moglo čovjeka zaverati, kad se nebi znalo, kako je tekla stvar.

U zemaljskom školskom vieću odu-čeno bi, da se ima na talijanskoj školi učiti kao slobodan predmet hrvatski jezik, a na hrvatskoj školi talijanski jezik kao predmet. Kod sjednice zemalj. školskoga vieća bila su prisutna dva člana zemalj-skoga odbora, koji nisu ništa prigovorili. Njekoliko dana poslije podnesao je ze-maljski odbor reklam proti zaključku zem. školskoga vieća; gdje se protivni, da se na talijanskoj školi predaje kao pred-met hrvatski, a na hrvatskoj talijanski jezik.

Ovo nam je svjedočanstvo, kako s zemaljski odbor protivni, da se djeca, koja polaze talijansku školu, nauče hrvatski. protivni se, da se djeca, koja polaze hrvatsku školu, nauče talijanski. — Ovim reklamom mislio je zemaljski odbo-r u Poreču, da će zategnuti otvorenje hrvatske škole, nu prevario se je. „Istra“ nije dođuće, kao da je zemaljski odbo-riklamom uspio, nu u istinu nije.

Kad je zemaljsko školsko vieće vidilo da se zem. odbor u Poreču protivni, da s Talijani uča hrvatski jezik, pustio je nu odlučno je zahtjevalo zem. školsko vieće, da se hrvatskoj djeci pruži moguć-nost, da nauče talijanski i njemački jezik. Visoko ministarstvo nauke u Beču odlučilo je joindi u rješenu reklamu, da se na tal-janskoj školi neima učiti hrvatski, nu da se na hrvatskoj školi ima učiti talijanski jezik kao predmet. Ako zemaljski odbo-r u Poreču neće, da se talijanska djeca nauče hrvatski, to mi proti tomu neimamo ništa prigovoriti, dapače skoro nam je drago, jer će morati po svietu ići, da se zasluže kruha. U Italiji gotovo neće naći kruha, jer se Talijani na sve strane sele, što nemogu kod kuće živiti.

C. kr. kot. školsko vieće u Pazinu oglasom 28. maja 1890. razpisuje sljedeći učiteljska mjesta u gradu Pazinu: I. Mjesto upravitelja i nadučitelja I. reda na obsto-jećoj talijanskoj četverorazrednoj mućkoj pućkoj školi sa naukovnim talijanskim je-zikom i kao predmet njemački jezik. — 2. Mjesto upravitelja i nadučitelja I. reda na novoruskoj mješovitoj dvorazrednoj hrvatskoj školi sa naukovnim hrvatskim jezikom i kao predmet njemački jezik. — 3. Mjesto učiteljice III. reda kod mješo-vite dvorazredne hrvatske škole sa naukovnim jezikom hrvatskim i kao predmet talijanski jezik. — Natjecatelji pod 1 i 2 imaju dokazati, da mogu u potrebi pod-čavati i vjernauk. Rok od 4 tjedna po-činje teći od 30. maja 1890. kad je bio natjećaj prvi put oglasen u službenom listu.

Naredba glede svećenikog kongresa. Službeni list trććansko-koparskoga ordina-rijata „Curia Episcopalis“ za mjesec maj donosi na čelu naredbu ministarstva bogos-tvoja i nastave i ministarstva financije od 20. jenara 1890., kojom se obezkriep-ljuje naredba od dne 2. julija 1885. (D. Z. L. br. 99) i uvadjaju nove ustanove za provedbu zakona od dne 19. aprila 1885 (D. Z. L. br. 47) tičeće se privre-menog poboljšanja dotacije katolićkog du-šobrižništva.

Spomenutu naredbu priobćuje „Curia“ u njemačkom jeziku, jer da neima jošie autentićnog prieroda u jezicah naše pokrajine.

Hrvatska škola u Šumbreru. Dozna-jemo, da je visoko ministarstvo u Beču proti predlogu zemaljskoga odbora u Po-reču odlučilo, da se ima otvoriti hrvatska pućka škola u Šumbreru.

Iz Kastva nam pišu, da je umro u Spincidih g. Frane Marotti, bivši zemaljski zastupnik i načelnik obćine Kastar. Pogreb bio mu je utork dne 3. t. mj. Nebijaše artove ruke za obćinu kao načelnik niti za narod kao zemaljski zastupnik, premda bijaše vrlo bistra umna, dostatna znanju i neobićno velika izkustva. Posljednjih 15 godina živio je samo za obitelj svoju. Počivao u miru!

Divilja politička strast. Pjeraško dru-štvo „Adrija“ u Barkovljah kraj Trsta naznanilo je prije 14 dana sl. magistratu grada Trsta, da priredjuje u nedjelju dne 1. junija u prostorijah „Al Risorgimento“ u Barkovljah pjevaćko-dječlatorsnu za-bavu ili koncert sa predstavom, priloživši prijavi ili molbi program zabave. Uprava toga društva, nesluteci ništa zla, narčić glasahu, izvježba pjevaće i predstavljaje. Okiti prostorije gostionice, razasla pozive, jednom rieći: pripravite sve potrebno, da bude društvena zabava na ponos i korist društva a na radost i užitak posjetiteljem. No „Adrija“ snuje a slavni trććanski ma-gistrat beguje. U nedjelju u jutro, dakle na dan uređen za zabavu, dobije naziv predjednik „Adrije“ g. Dragutin Martie-lanc dopis sl. magistratu, podpisan od upravitelja G. Andusio, kojim mu se ob-znanjuje, da je svaka zabava zabranjena jer ju „Adrija“ priredjuje u tuđih prostora-jih i to uz ulaznicu. Ako nisu ovo temeljni i nepobitni razlozi, onda je teško čvrćićih i temeljitijih rieći?!

Mi se nesjećamo, da smo ikada čitali niti čuli, da bi igdje i ikojemu društvu zabranjena bila kakva zabava jedino radi toga, jer ju nepriredjuje badava i u vlasti-ćih prostorijah. Taj „u n i c u m“ medju zabranami morao je poteći od sl. trććan-skoga magistrata, te mi svjetujemo pred-sjedničtvu dićne naše „Adrije“ da pokloni tu glasovitu „zabranu“ starinarskomu ma-

zaju
naibh
kako
politi
nerič
zasilj
tajud
i nel
gaze
kvi
njih
kvi
zaft

seca
novu
atras
izabu
vaj
Paz
prot
utolo
odb

logu
tun
svo
to m
lep
m
pon
za
S
av
Go
vi
sa

vi
ra
ka
iti
vi
ti
es
lo
na

že
m
u
p
m
m
d
r
v
e
i
z
k
l

m
u
p
m
m
d
r
v
e
i
z
k
l

že
m
u
p
m
m
d
r
v
e
i
z
k
l

m
u
p
m
m
d
r
v
e
i
z
k
l

že
m
u
p
m
m
d
r
v
e
i
z
k
l

m
u
p
m
m
d
r
v
e
i
z
k
l

že
m
u
p
m
m
d
r
v
e
i
z
k
l

m
u
p
m
m
d
r
v
e
i
z
k
l

že
m
u
p
m
m
d
r
v
e
i
z
k
l

m
u
p
m
m
d
r
v
e
i
z
k
l

že
m
u
p
m
m
d
r
v
e
i
z
k
l

m
u
p
m
m
d
r
v
e
i
z
k
l

seju grada Trsta na vječnu slavu i diku sa svih ultra liberalnih (i) Talijana. Eto, kako daleko zavode naše gospodare divlje političke strasti, koje ih tako zasliepi, da u toj zasliepljenosti misle lievo i desno nepitajući jel to pravo i Bogu drago. A kako i nebi, kad njima svaka dobro prodje dok gaze i tlače biednoga sugrađana slavenske krvi, kao da je ovaj stvoreni jedino radi njih i da smije plaćati porez u novcu i krvi, blažen i sretni, što nema za njegovu zaštitu pravde ni zakona.

Nova gradska uprava u Pazinu. Mjeseca decembra prošle godine izabrano je novo upravno vijeće za grad Pazin. Naša stranka pobiedila je u svu tri tjeła, te je izabrano 12 naših zastupnika, koji sačinjavaju upravno vijeće za poreznu obćinu Pazin. Kao što smo u svojoj vrijeme javili, proti izborom podnela je protivna stranka utok, koji je nakon daljnjeg vremena bio odbijen.

Danas možemo javiti, da se je prošloga utorka dne 3. ovog mjeseca konstituiralo novo vijeće izabrav opet jednoglasno svojim predjednikom g. Antona Bertonića, trgovca u Pazinu. Ovom prigodom moramo iztknuti, kako se je kratkim nu liepim govorom zahvalio novi predjednik nu povjerenju, što su ga obćinari u njegova postavlji, pozdravio prisutnoga vladinoga zastupnika, kotarskoga kapetana g. Ivana Simzig-a te obećao, da će i unapried sve sile uložiti na boljak i korist puka. Govor je zaključio pozrav vijeće, da po vido "živio" Njegovomu Veličanstvu cesaru i kralju.

Govorio je kratko i jezgrovito član vijeća g. Stjepan načinović. Osobito zanimiv bijaše hrvatski govor kotarskoga kapetana Simzig-a, gdje je toplimi riečima iztknuo dosadani napjiesni rad upravno vijeća, izjaviv, da je politička oblast bila tim radom zadovoljna, te da će c. k. vladu sa svojoj strane i u buduću poduprijeti djelovanje novoga vijeća, koja bude amjerala na obću korist i dobrobit.

Sada preporučamo novomu vijeću složan rad.

Novi izbori za obnovu zastupstva ciele najestne obćine Pazin sledit će još ovog mjeseca, pušto nije bilo nikakova utoka proti izbornim listinam. Izbor početi će u posljednjem tjednu ovoga mjeseca. Razumijeva se, da će za treće i drugo žielo biti određeno više dana.

U budućem broju javit ćemo pobliže daove kad se ima birati, a danas preporučamo svim i svakomu, da bude pripravan poći nu biralište, kada bude pozvan. Svaki birac dobiti će pozivnicu, na kojoj će biti neznačeno žielo i dan kada ima birati. Ovo zastupstvo započelo je obiljniji i koristni rad, sada valja nastojati, da novo zastupstvo nastavi djelo započeto te vidljivim načinom pokaže puku, da se je nešto za njega učinilo. Svaki rodoljubi neka bude na oprezu.

Iz Zagreba piše nam prijatelj 1. t. m. Ako me nije pretekao Vaš redoviti izvjestitelj, izvolite vratiti li premlu "Našr Slogu" ovo nekoliko redaka:

Čitali ste bez dvojbe kako nam je nemila smrt ugrabila dne 30. maja mlada dođade al vrlo čestita muža, Vašega pobratima g. Stjepana Jakčinca. Pokojnik jest sin vrlo čestite i ugledne hrvatske obitelji g. Andrije Jakčina i brat narodnoga zastupnika g. Jurice Jakčina. Bile su mu tekar 34 godine, a bio je neobićno temeljito naobražen, čist i čvrst značaj, pun ljubavi i mara za svoj mili mu narod. Prijatelj je avom došom u nacela stranke prava, kojoj bi bio danas sutra, da ga je Bog poživio, na diku i ponos. Bolovao je dulje vremena na sušici, tražio lieka amo i tamo, te boravio nekoje vrijeme i u Vašoj Opatiji, al sve mu siroti ništa nepomože. Za njim žele sjeđi roditelji, biedna mlada udova, jedini mu brat Gjurjo i svi oni, koji su ikada s njim došli u doticaj. Žalimo i mi iskreno za mužem, koji bi bio po svom nezavisnom položaju, dubokim znanjem, vatrenom ljubavi za hrvatski narod, ponajviše pako čistim značajem i neokaljanim poštenjem danas sutra od velike koristi narodu svomu. Vječni Ti pokoj čestiti Stjepane a razcviljenoj Ti svojiti podielio Svevišnji jakost, da uzmogno strpljivo podnesiti taj silni udarac.

Prošloga petka priredio je naš glasbeni zavod prvi vokalni koncert poput onih nezaboravnoga Slavjana u koncertu. Sudjelovali okolo dvie stotine pjevača: gospođe, gospodjica i djeca a te izvrstne glasbe, a kojoj su najbolje naše glasbene sile. Uspjeh bijaše upravo sjajan, na čemu imade glavnu zalugu naš neumorni i požrtvorni skladatelj gosp. prof. Kubačić, koji je po čitavom slavenskom jugu marijavećepole abrao i potomstvu sačuvalio naše pučke

popjevke, koje su naši glasbenici gg. Zajc, Klaić itd. vješto instrumentalni i tim omogućili rećeni koncert, a nam neobićan usitak pripravili. Sutra dne 2. t. m. bit će drugi koncert (uz plazinju, doćim je bio prviza članove glasbenoga zavoda besplatani) te će tom zgodom biti naš slavni Zajc načegradjen velikim srebrnim a g. prof. Klaić rolovoriva viencem. Mi se unapried iskreno veselimo tomu koncertu, veselimo se dopaćen namijenjenom odlikovanju gg. Zajca i Klaića, ali žalimo ujedno, da se je zabravio na prezasluznoga g. prof. Kubačića, najzaslušnijega muža za hrvatsku pučku glasu.

Naknadno primismo a druge ruke sliedeće redke iz Zagreba: Prošlo je već više godina, što je naš velezasluzni glasbenic g. Kubačić sabirao širom svih naših južnih pokrajina narodne popjevke. Kakav mu je bio uspjeh, to svaki Hrvat znađe. Njega ide neumrla slava: što nam je sačuvalio od gotove propasti neprocijenjivo narodno blago, pri čemu je ne samo svoje najbolje sile iztrošio nego i svoj imetak skoro poave žrtvovao. A kakova mu usgrada? Ne izpitujmo toga, da neizvrgnemo sami sebe ruglu; dosta je napomenuti, da se naš otaćbenik nalazi u takovom stanju, da ri svoga djela izdati ne može. Kad prvi zvuci ruskih pjesama iz naša probuđise prijatelje narodne glasbe, počelo se o tom raditi, da se priredi i ovdje nekoliko koncerata poput Slavjanskijeh, pa se svom silom i snagom dalo na posao, da se čim prije to izvede. Na čelu ovog pokreta stavlili su muževi, kao što su gg.: Zajc, Klaić, Stöckl itd. od kojih se je bilo nadati, da će preuzetu zadaću majstorski izvršiti.

Dne 30. svibnja bio je prvi a 2. lipnja drugi koncert u glasbenom zavodu. Na pozorištu pokazale se do dvie stotine pjevača i pjevačice, koji su u pratnju orkestra, harmonina i glasovira prekrasno odpjevali dvanaest narodnih pjesama iz Hrvatske, Slavonije i Bosne. Tko je čuo pjevanje Slavjanskoga i njegove družbe, mogao je suditi, dali je ikakva razlika između jednih i drugih pjevača. Toli liepog, toćnog i savršenog pjevanja još se u Zagrebu čulo nije. Kod drugog koncerta poklonjena su dva viencu, i to srebrni g. Zajcu a lotor viencu g. Klaiću. Nu kao što sve kod nas tako se bojim, da se i ovomu poduzeću naše obćinstvo neće onako odazvati, kao što bi moralo, jer je već kod drugog koncerta bilo mnogo manje obćinstva nego li kod prvog; s kojg uzroka, neznam. Ali da je toli mala briga obćinstva za rad i nastojanje muževa, koji su si već slavu stekli i kojih požrtvornosti zahvaliti imademo, da se je taj koncert izvesti mogao, nepojmimo. Nićno je i vriedno što su naši glasbeni prvaci odlikovani viencu, nu nije pravo, što zaboravise na velikana Kubačića, koji žrtvovav sav svoj imetak za svoje poduzeće, sad se boriti mora u obćinstanak a veliko djelo leži u rukopisu nedovršeno. Reć bi, da nas nije ničemu podučila zalostna sudbina slavnog našeg Lisinskoga!

Iz Beča piše nam prijatelj koncepcija t. g. Zanimiti će bez dvojbe Vaše čitatelje, ako njim koja priobćite o životu, smrti i pogrebu slavnoga hrvatskoga generala baruna Gavre Rodića, koga pokopasmo ovdje vrlo srećano dne 23. t. m. Pokojnik se rodio u hrvatskoj granici godine 1812. to je kao častnički ein stupio za rana među vojanike. Napredovao je vrlo naglo u časti, jer ga nalazimo u 46. godini njegova života kao generala. Kao mnogim drugim Hrvatim bijaše i njemu godine 1848. dana prigoda, da se odlikuje na bojnomo polju uz Jelačića bana. Još većma odlikovao se godine 1859. i 1866. u Italiji, gdje postade podmaršalom i gdje nam bježahu podieljena najvija vojnička odlikovanja. Godine 1869. umirio je kao vojni zapovjednik pobunjene Krištovićave, a godinu kasnije postade namjestnikom u Dalmaciji. Kao takav stekao si je velikih zaslug za onu kraljevinu; navlastito pohvaljen je školstva i obćina, uređenje temeljnije uprave itd. izvelo se pod njegovom upravom. Barun Rodić podje na vlastitu molbu godine 1891. u previšnje priznanje za zasluęe u mir. Od tada živio je neprestance u Beču, gdje ga snadje dne 21. t. m. smrt nakon početljeg pobolevanja. S njim je legao u grob jedan od najboljih hrvatskih generala i vojakovodja, koji se je svojom marljivoću, umom i junaćtvom dočepao najviše vojničke časti. Bio je muž riedkih umnih sposobnosti, uzrajne, gradzene volje, državnik u miru, junak u ratu. On je najbolje karakterizirao naš tradicionalni tip hrvatskoga generala, koji je za svaki način spravan umirio na bojnomo polju, kao što u mirno doba ne poznao žrtava ni poteškoća, da pokaže svoju ne-

pokolebivu odanost svomu zakonitomu vladaru, da uskori sreću i napredak svoje domovine. Dne 23. t. m. bio je barun Rodić veićanstven sprovod, komu prisustvovalo Njeg. Veićanstvo cesar i kralj Fran Josip I. zatim više nadvojvođa, najriši dvorski dostojanstvenici, ministri, svi generali i mnogo drugog obćinstva. Koliko bijaše barun Rodić cijenjen i štovan na dvoru pokazalo se kod njegova pogreba, al poslije toga tim, što je cesar i kralj izrazio udovici i njezinjoj djeci svoje sažaljenje, a slavni vojakovodja nadvojvoda Albrecht brojavio je udovici iz Češke, da žali duboko, da toga hrabroga i vjernoga vojnika nije vidio više prije njegove smrti. Udovici je došlo i od drugud množitro sažaljenja, a medju tim odlikuju se osobito one iz krane naše Dalmacije, gdje je slavni hrvatski general ostavio neizbrisivu uspomenu.

Kako Talijani razumiju Talijana aviedoci nam sliedeći slučaj, što se je dogodilo posljednjih dana prošloga mjeseca u okolici grada Bergama gorje Italije. U obćini Oltre il Colle namješćen je za liećnika Pavao Genari, rođom iz Toskane. Pozvan u kuću seljaka Manenti, da lieči dječojicu Valentinu, 14 godina staru, propisao je, da ju t a r u raztopinom (soluzijom) joda i raztumaćko majci bolestna djevojke, kako mora paziti, da nedodje komu drugomu u ruke propisani liek, jer sadržaje otrov u sebi. Liećnik govorio je u čisto talijanskom (toskanskom) varietju. Majka nije liećniku rekla, da ga nije ništa razumila, nego pošla je u ljekarnu po liek. Povrativ se kući dala je po pitu svojoj bolestnoj kćerki propisani liek, a ova je bila odmah zatim spopadnuta od silnih boli, te je biedna za njekoliko ura u najvećih mukah preminula. Nevoljna majka mjesto da sa kupljenim liekom tare izvaua na tielu svojoj kćer, dala joj ga je popiti, te je tako nehotijeć otrovala svoju kćer. Usljed toga zavrtorili su majku, al ova sta potra od silne boli i plaća kaže, da nije razumila, što joj je nalozio liećnik, jer da je govorio talijanski! Dokazalo se je, da je tomu tako i da se je ova nesreća jedino radi toga dogodila, što nije majka liećnika razumila.

Ovo neka bude dobra škola našim ljudem, kada nam naši protivnici predbacuju, da se medju sobom nerazumijemo i da govorimo Bog zna koliko jerika! Nerjertuju jim nego izpriporjedajte jim gorji slučaj, iz kojega jasno sledi, da Talijani Talijana nerazumijemo, ako jedan od ovih govori čisti jezik.

Je li našoj vladi u prilieg talijanština? Od neko doba, svaki čas, al namjestnićke palaće pomajaju se spisi u talijanskom jeziku. Takav jedan, upravljen jednom srećeniku, baš ovih dana došao mi je pod ruku, a na njem je podpisan podpredsedjelik Pavić. Ne ćemo sad pitati vladu: slaže li se to sa pravom našega naroda, nit sa voljom našega vladara, nit sa načelom današnjega ministarstva, nu ćemo samo pitati vladu: je li to državi u prilieg? ..

Naša vlada, kad tako postupa, odgovara nam sa: da; jer ona sama ne zna, što već svak znađe t. j. što žele, kud ciljaju naši Talijani. Oni ciljaju i svojoj oći upiru na drugu stranu, gdje ih braća razkriljenih ruku čekaju; ta to su oni sjajno u više prigoda i dokazali. Izgled nam Istra i Trst, sa svojimi bombama, petardama i spomenicima; izgledi nam neki spljetski prigodom Viške bitke itd. Irredenti jedva čekaju dan, kad će se opet pojaviti na našim obalama talijansko brodogojće, predvodjeno kakvim novim Perssom bolje sreće. Da pako braća, s ono strane je dranskoga mora, ne misle drugčije, o tom ne služi govoriti; vlada je to mogla razabrati i iz raznih govora istarskog zastupnika vrloga g. dr. Vitezića. Hooe li sebi dobra, ne smije podizati svoje neprijatelje.

Tako spljetski "Narod" a mi podpisiujemo drage volje i uporaljavamo ua naše odnošaje.

Mjesec juni. Dne 21. t. m. stupiti će snace u znak raka, te počme u 1 sat istoga dana ljetu. Istoga dana jest najveći dan, a noć najkraća. Toga mjeseca nastade dan samo za 17 časova, a do konce mjeseca skrati se za 3 časa. Maj nastupi 25. t. m. u 2 sata i 59 časova poslije podne. Ove godine dolaze u ovom mjesecu tri veća svećta t. j. sv. Trojica, Tjeloro i sv. Petar i Pavao.

Novi časopis. Dne 30. pr. mjeseca izišao je u Gorici kao prilieg "Novog Soci" novi časopis pod imenom "Gorica". Časopis taj baviti će se većinom narodnim gospodarstvom, trgovinom i obrtom grada Gorice, goričke pokrajine i susjednih zemalja. Prvi broj jest vrlo liepo uređen, pun članka i vijesti, te se već samo tim što bolje preporuča.

Običaj ribolov. U subotu dne 17. prošlog mjeseca u noći ribarska ladja Gracije Šimovića iz Mula kraj Kotora podje da zametne u vrali Ljute malu mrežu, tako zvanu polandaru. Kad će mreža na kraj, eto u njoj takva sila ribe, da se nitko ne spominje sličnjoj. Pomislite, da jedanput itegnu na kraj do 5000 glava polanda, a da ipak nepodere mrežu! Stari ribari kažu, da su mogli spominjati 2000 glava, ali više u našem zalievu nikad. Dobri gospodar mreže, ostim liepog priloga crkvi, razdieli dosta ribe siromasnim obiteljima mjestu, a ostalo raspruša u manje od dvie ure i to po 10 novčića glavu, (samo polande se obćino prodavaju po 60 do 80 novčića). U samom Kotoru, premda je bila nedelja te mrsmi dan, u jednu uru raspruša se do preko 1800 glava, jer svak je želio okusiti od ove znamenite ribe, e kroz grad nisi čuo nego, "oro je čudo blaženog Gracije". Što je prosti puk javno i oglasno ovaj događaj nazivao čudom nije se čuditi, ali isto si čuo iz usta najozbiljnijih i isobrasnih osoba. Taj dan so je slavila srećanost u slavu blaženoga Gracije. K. Dalm.

Što vriedi jedno ptićje gujezdo? Kod nas vlada za običaj, da djeca vade jaja iz ptićjih gujezda. Kolika se šteta čini time, vidi se iz ovoga. Uzmimo, da se uništi gujezdo, u kojem ima pet jaja. Kad bi se iz njih izleglo pet malih ptica, to svaki ovaj ptić treba na dan poprćeno 50 gusenjica, koje mu stare donesu. To čini na dan 250 gusenjica. Uzmimo, da hranjenje traje samo 30 dana, to pojede tih pet ptica svega 7500 gusenjica. Izkutoč nas ući, da je gusenjica velik neprijatelj našem volku, da svaka gusenjica pojede na dan toliko lieća i cvieća, koliko je sama težka. Pa neka je medju tim liećem samo jedan cvietak i neka gusenjica raste takodjer 30 dana, to ovih 7500 gusenjica pojede 225.000 voćnih cvietaka, što ne bi bilo, da je gujezdo cieło ostalo. I od tih cvietaka mjesto da dobijemo veća, ne rodi ništa. Evo kolika je to šteta, ako se uništi samo jedno gujezdo, pa zato neka roditelji i stariji po selu nastoje, da im djeca ne vade ptićjih jaja.

H.

Najveće novine na svijetu. U nizu riedkosti Ačenskoga muzeja nalazi se i novina, koja je izišla u Now-Yorku godine 1859. pod naslovom "Illuminated Quadruple Constellation". Ona mjeri u visini 8½ stopa, a 6 u širini, te je njen format većik ko obćini biljard. Oro se je novinarsko čudo pojavilo na dan svetkovanja amerikanke nezavisnosti. Iznosi 8 stranica po 13 stupaca u svakoj, a svaki stupac imade 66 redaka. Novina se tiska svakih sto godina jednaput. Papir, na kojem se tiska, vrlo je tvrd i odporan. Taj list je slagalo 18 ljudi kroz 8 dana. Svaki broj stoji nešto preko 30 novčića. Ora je novina bila tiskana u 28.000 iztiskana, nu današ ih već ne ima mnogo. Sadržaj jednoga broja iznosio bi knjigu srednjega objema u četvrtini. Značajno jest, što u tom broju ne ima ni jedne reklame. Kao oprieka iziće se ovu novinu i vrlo malezna novina "El Telegrama", koja se u istom muzeju nalazi, izdana u Gvadavajari (u Meksiku). Ora je novinica za 200 puta manja od spomenutog gorostasnog broja.

Neuku nauka.

Ružična voda. Gospodje, da budu bijeljo i rumenije, rado se umivaju u ružičnoj vodi. — Pošto kod nas obiluje mionitrisnim ružami, nije sgorega da se naude, kako se priredjiva ta ružična voda. Uzme se 4 diela svježih ruža stolistih ili 6 djelova posoljenih ruža stolistih, pa im se dolije toliko vode, da ih oblije. Metne se ova smjesa u kotlić, pa se prekapli ili distilira Prekapljina, koju se dobije, jeste glasovita ružična voda. G. P.

Mrije od kolomazak i druge mastne mrije čiste se izvratno na sliedeći način: Najprije se izpere omrljano mjesto vinoćicom (dobrom rakijom ili alkoholom). Kad se izpralo pastu se 2 do 3 sata vremena, da se suši, pa onda se doćiće mjesto dobro natare žutancem od jaja, onda se izpere vodom, pa utija (pepegja) i posao je gotov. G. P.

Voda u pćelarstvu. Pćele trebaju mnogo vode. Ako pokraj ulista nema vode, one leto daleko do bazara, da uzmu potrebitu im vodu. Nego ako im nije lahko do vode, odnosno ako im fali vode, onda one stradaju. Pćele trebaju vode, toli ka

privedjanje hrane, koli za raztapljanje kandijske sladora iz satja i za zasititi vlastitu zedju. U ljeto doba vida se često pčele, kako poslje kiše nalitaju na lišće i sakupljaju one kapljice vode, koje su samo ostale, pa lete kući. Istu vadnju obavljaju one svakog rosnog jutro, pa bilo da je rosa pala samo po nizkih travah. — Kad nema kiša i rosa, kako rekomo, pčele učitaju do rieka, bunara i mlaka, pa mnoge i mnoge zaglave. Osobito mnogo pčela zaglavi u proljeće, ako fali vode, a to je tim štetnije po gospodara, što se baš u proljeće hoće u roju puno pčela, ako će da se uzgoji puno pmladka, jer je legio uvijek u razmjuru sa brojem pčela u rojstvu. Najviše trpe one pčele, koje u satju imaju u proljeće puno kandijske sladora, jer one trebaju puno vode, kako što i one, koje nerazmjerno uzgajaju puno pmladka.

Vode nestaje u košnici, ako je zalija u satju od tvrda ili zrnata meda, ili ako se pčele u proljeće hrane sladorom u komadu ili kandijskim sladorom. Voda može se pružiti pčelam, ako se blizu ulišta drži korito puno vode, u koje se metne nekoliko komadića pluta, da se pčele budu imale na što nasloniti, ili se pak napuni vrč posladjenom vodom, pa se priveže krpom i prevrne na vrh košnice ili na jednoj placi blizu ulišta. U proljeće, kako smo već rekli, radi priredjivanja hrane za pomicak, trebaju pčele najviše vode. Tajlanski pčelari u rano proljeće priredju korita za vodu, da se pčele odmah priuče. Ta korita su obično od kamena, a u njih ima mahovine i kamena, da pčele budu mogle na sigurno stati. Korito napunju svaki dan vodom, a lieti 2 do 3 puta na dan. — G. P.

Kako se suši govedje meso na dimu. Friško govedje meso, dok je još toplo po klanju natare se dobro ili se dobro izvalja u smjesi od 1 diela salitronevine u prah smrvljene i 32 diela kuhinjske soli, pa se onda pospe raženim mekinjama doklen god se mekinje hvataju mesa. Sad se svaki komad mesa omota sa komad čiste hartije, te ozjesi u dimnjaku, da se suši na dimu. Hartija brani od nečisti, a ražene mekinje brane, da se meso naglo ne osuši, te da ne prodru do mesa smrdljivi djelovi dima. Ovako posušeno meso bude teka dobra i čista. G. P.

Petroleji protiv svih insekta. Profesor Riley u Washingtonu preporučuje uporabu petroleja protiv svih insekta. Valja dva diela petroleja čistoga, rafinovanoga pomiešati sa dva diela kisela mlička, te tu smjesu tući upravo kako se mjesa vrhnje, kad od njega gotovimo maslo. Pošto je smjesa dobro izpremiesana, ulieva se u bocu pak se zataknuha pohranjuju do porabe. Služeć se ovim sredstvom kao bubocom, valja ga pomiešati vodom i te vodom ili manjom množinom, prema tomu jesu li insekti sitniji i slabiji ili krupniji i jači. U toploj vodi ovakva se smjesa savršeno pomiešava te djeluje veoma energično. H.

Izraeliđani i vršenje patronatske prava, napisao dr. Šandor P. em. Brestyanszky (prečtampano iz „Katol. Lista“). U Zagrebu, knjigotiskara i litografija C. Albrechta 1880. Ciena 15 ur.

Listnica urednička.
G. Balandrovića i Učkaru stripse se, stiglo za danas prekhuso; doći će u buduću broj. Srđan odraz!

Listnica upraviteljska.
G. M. R. u M. Pravo je kako nam pisate 31. maja t. g. — Gosp. F. P. u P. Primismo kako pišete za 1889. a za 1887. i 1888. ne nalazimo ništa ubilježeno. List okrenuimo na druga pošta. Da ste nam zdravo!

Lutritski brojevi

Dne 31. maja.	
Trst	52 25 57 11 45
Lice	30 40 57 77 12
Budapest	75 48 34 32 47
Instruck	61 7 60. 32 18
Dne 4. juna.	
Prag	21 13 33 63 77
Lavov	34 49 55 19 39
Hermanstadt	9 86 42 4 36

Podpisani imaju na svojem skladištu — u Trstu, ulica Zonta br. 5 — svakostrojne strojeve za gospodarstvo i svaku drugu porabu. Osobito preporučaju sisaljke (pumpe) za vodnjake i ciev, mlatiline i čistilnice žita, mrvilnice kurze, stiskalnice (preše) mastilnice grozdja itd. Prodavaju izvrsnu domaću i izvansku robu uz nizke cijene te ju raspoluju prsto od carine, tako da nije uz svu carinu skuplja nego li je drugdje. — 2

Postarati će se, da njim neuzmanjka škropilnicah Candeeo proti peronospori, kojim daju svi vinogradari prvenstvo pred drugim, tako da će moći svim naručbam zadovoljiti
Schvitz u Comp.

FILIJALKA
C. kr. priv. avstr. kreditnoga zaroda
za trgovinu in obrt u Trstu.
Novci za uplatila.
V. vredn. papirija uz 4-dnevni odkas 2 1/2% i 30-dnevni odkas 3% — 3-mesečni 3 1/2% — 6-mesečni 3 3/4% — 9-mesečni 3 1/2% — 12-mesečni 3 1/2%
Vrednostima papirija, glasećim na zapoleos, kakeri se nahajaju iz okroge, pripozna se nova borestna tarifa na temelju odgovodi od 17. novembra, 21. novembra in 13. decembra.
Okrožni oddeł.
V. vredn. papirija 1/2% na vasko svota.
V. vredn. papirija brez obrestu

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Peito, Brao, Lvov, Tropro, Reka, kakor za Zagreb, Arad, Borez, Gradec, Hermanstadt, Isauost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova
Kupnja in prodaja
vrednosti, diviz, kakor tudi vnoštenje kuposov 24-11 pri oblika 1/2% provizije.
Prodajmi.
Na jambevo Kralas pogoji po dogovoru. Z odprtem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — protivnja po pogodbi.
Na vrednosti obrestu po pogodbi.
Uložki u pohranu.
Sprejemajo se u pohranu vrednosti papirija, zlat ali srebrni denar, iznemečki bankovci itd. — po pogodbi.
Trst, 17. februarsja 1890. 11-24

Suknene stvari
razalije za gotovo ili pouzajem za jako jeftino cijene i samo dobre vrsti

2.10 m za 1 odieło samo	for. 3.30
2.10 " " " " " "	4.60
3.10 " " " " " "	6.80
3.10 " " " " " "	12.-
3.10 " " " " " "	15.-
2.10 " " " " " "	8.-
2.10 " " " " " "	9.-
1.00 " " " " " "	for. 2.20-3.20
6.30 " " " " " "	for. 2.60

Tvorica i skladište sukna
E. Flusser u Brnu
Dominikanski trg 8.
Uzorci badava i franco.
18-20-19

Grana bol, kašalj, hreptavica, promoklost, nuzak zadržica, rova, zapala ušijah itd.
mogu se u kratko vrijeme izliečiti rabljenjem
NADARENII
Prendinijevih sladkišah
(PASTIGLE PRENDINO)
še ih gatai Prestial, Isubar i Hekarnar u Trstu
Veoma pomazu učiteljem, propovednikom iud. Predajućih kalijne noćih, navadne jutranje hreptavice i gletnih zapalaz nastaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.
Opazka. Valja se paziti od varalich koji je ponajviše. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijevih sladkišah (Pastigle Prendino) se gledati, da bude na omotu kutijice (skatalo) moji podpis. Strani komad tih sladkišah ima utisnuto na jednoj strani „Pastigle“, na drugoj „Prendino“
Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom.
Prodaje se u Prestialjevij Hekarnar u Trstu (Farmacia Prendino in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svietu. 12-13

Snovij za obleke.
Peruvies in Doeking za viije dahovestvo predpisane snovij za uniforme e. kr. uradnikov, tudi za veterane, gasilca draživa, telovadne, livrje, i.
Sukna za biljarde i igralne misle, loden tući nepromokljiv za lovskesukajo; pralno snovij, u plaidi za potoranje odgi. 4 12 itd. Sve to se dobi ceneje nego kje drug. od in najbolje, trpeško kvaliteta.
Joh. Stikarofski u Brnu (Brünn)
Najvršnje zaloga Avstro-Ugerske. Vzorci franaka. Za gospode krojače knjige z najraznovrstnijimi in najlepšimi vzorci Poizljuje se povzetjem čez 10 glid. franco. Eri mojej stalnoj zalogi u vrednosti 200.000 gl. in pri mojej svetovnoj kupitiji se raznose od sebi, da ni ostano mnogo odrezkov; ker pa ne morem raspoložiti uzorco, vzamem tako narocno odrezke rač naraj, ali jih zamenzam z drugimi, ali pa vremen donar. Baro, dugost in ciena treba je napovedati kakor se narocna tako ostanku.
Korespondencija u nemckem, madjarakem, češtekem, polskem, italijanskem in francuskem jeziku.
23-20-15

Pošilja blago dobro spravljeno in poštan: presto!
Teodor Slabanja
srebrar u Gorici, ulica Morelli št. 17.
priporoča se vlijudno pri visoko častiti duhovščini u napravu cerkvenih posud in orodja najuovrešje oblike, kot: monstranc, kelihov itd. itd. po najnižij ceni.
Stare reči popravi, ter jih u ognji pozlati in posrebrti. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja.
33-23
Pošilja blago dobro spravljeno in poštan: presto!

Obbrežno kopališće FONTANA,
ob nasipu mola Santa Teresa.
Posebni oddeki, terase in toilettes za gesepe in gesepe.
Posebno pripravljena kupelj za otroka, s katerimi lahko vstopijo tudi gesepe.
Douchi od vodovoda „Aurissina“
GORKI KOPELI IN GORKI DOUCHI.
Telefon je brezplačno na raspolaganje občinstvu.
Restavracija in kavarna se skupno terase. Notranje in zunanje galerije.
Kopališće se je odpro
s dnevom 1. juna
Voda kopek za odraslene f. —80
otroke —20
Gorka kopek —80
s douchem 1.-
Protu sredu meseca junija bude savod električne razsvietilje z 6 občinnim in 20 izmimni svetilkami.
Informacije dobivajo se u mestnoj pisarni gledališća Politeama na Korzu in sicer od 10 ure jutraj do 1 ure popoldne im od 3 do 5 ure popoldne; tam se tudi vprejemaio naročila.
Radi zaljanja cen naročilom za obitelji, kakor tudi za gesepe državne in mestne uradnike, se je obrniti do lastnika sanega (Via del Pescu 2), s katerim se mora goroviti vsaki dan od 9 do 11. ure popoldne.
2-9 Nadzorstvo.
2-5

Književnost.
„Vienac“ br. 22. izašao je s ovim sadržajem: Pretorijanao. Historička pripoviest iz 16. vieka. Piše Eugen Tomić (Nastavak) — Marica. Spjevao Mosaški Gustar. — Mladi dani. Napisao François Coppée. (Nastavak.) — Chateaubriand. (Svršetak.) Sastavio A. Dukat. — O hipnotizmu. Piše dr. Vatroslav Horvat (Svršetak.) — „Čovjeka tragedija“. Pjesničko djelo Imbra Mladaća, preveo Zmaj Jovan Jovanović. — Listak: K slikam. Književnost. Umjetnost. Svrštica. — Slika: Crkvice u Boci kotorskoj. — „Vienac“ izašli svake subote na dva arka. Ciena mo je na četvrt godine 1 for. 50 nč., poštom 1 for 75 nč. — Svi do sada izašli brojevi mogu se dobiti.

Marišon, pripoviest Ljuba Babić (Gjalski). U Zagrebu, knjizara dioničke tiskare 1890. Krusna ora pripoviest, koju posvećuje g. pisac svojom roditeljem, prečtampana je iz „Vienca“ od god. 1884. a stoji samo 30 nč., te ju toplo preporučamo prijateljem naše liepe knjige.
Kreutzerova sonata. pripoviest grofa Lava Nikolsjevića Tolstoja, preveo M. Herzog. Zagreb 1890, tiskak i naklada Schoiza i kralja.

BRÜNER
TUCHSTOFFE
VINCOZ NOWAK, u Brnu
Kraunmarkt N. 18.
Vrednost u novcu ili u gr. Prešin das
Tuchstoffs-Jager
30-15
bruska sukniha za kaputo
2.10 3.10 4.10 5.10 6.10 7.10 8.10 9.10 10.10 11.10 12.10 13.10 14.10 15.10 16.10 17.10 18.10 19.10 20.10 21.10 22.10 23.10 24.10 25.10 26.10 27.10 28.10 29.10 30.10
Cena Prendinijevih sladkišah, 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom, 12-13

Velika gospodarstvena izložba Beč
14 maja do 15 oktobra
10 sati u jutro do 10 na večer
Sumarstvena, umjetnička i obrtnička
Fontane lumineuse
Park i svjetla
večer električno razsvietljeno
Ulaznica 40 novč. — U nedeljah i svetcih 30 novč. — Ulaznice za djecu 20 novč.